

MEVZUAT

MEVZUAT ARAŞTIRMASI — 1980/3

(Temmuz — Aralık 1980)

Hazırlayan :

Tayfun AKGÜNER (*)

12 Eylül 1980 tarihinde Türk Silahlı Kuvvetlerinin “ülkenin ve milletin bütünlüğünü, milletin hak, hukuk ve hürriyetini korumak, can ve mal güvenliğini sağlayarak korkudan kurtarmak, refah ve mutluluğunu sağlamak, kanun ve nizam hâkimiyetini tarafsız olarak yeniden tesis ve idame etmek gayesiyle devlet yönetimine el koyması”ndan sonra, Milli Güvenlik Konseyi oluşturulmuş ve yeni Yasama Organı kuruluncaya ve yeni Hükümet göreve başlayıncaya kadar Yasama ve Yürütme faaliyetleri Konsey tarafından yürütülmeye başlanmıştır. Bu dönemden sonra yoğun bir yasama faaliyeti göze çarpmaktadır. Çıkarılan önemli saydığımız kanunları ve Yürütme işlemleri ile yargı kararlarını bu araştırmanın boyutlarının elverdiği ölçüde aktarıyoruz.

I. YASAMA İŞLEMLERİ

1. *1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanununun Bazı Hükümlerinin Değiştirilmesine ve Bazı Hükümler Eklenmesine Dair Kanun (R.G. 21.9.1980/17112) :*

Sıkıyönetim Komutanlarının yetkilerini ve görevlerini artıran 2301 sayılı kanun sıkıyönetim askeri mahkemelerince verilen 3 yıla

(*) Asis. Dr. Tayfun Akgüner, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğretim yardımcısıdır.

kadar hürriyeti bağlayıcı ceza hükümlerinin temyiz olunamayacağı hükmünü getirmektedir.

2. *Atatürk'ün Doğumunun 100 üncü Yılı'nın Kutlanması ve "Atatürk Kültür Merkezi Kurulması" Hakkında Kanun (R.G. 26.9.1980/17117) :*

2302 sayılı bu Kanunla, Cumhuriyetimizin kurucusu Atatürk'ün doğumunun 100 üncü yılı dolayısıyla Türk Devriminin, Türk ve insanlık tarihi içindeki yerini ve önemini, büyüklüğünü, bütünleştiriciliğini, milliyetçiliğini, lâiklik ve eğitim anlayışını, Atatürk'ün milli bağımsızlık hareketlerindeki öncülüğünü, Dünya görüşünü, insanlık anlayışı ve barışçılığını, devlet adamlığı niteliklerini belirtmek, yaymak ve yaşatmak amacıyla hedefleri tespit etmek amacıyla bir "Milli Komite" kurulmakta, bu Komitenin onayladığı plan ve programları uygulamak için de bir "Kutlama Koordinasyon Kurulu" oluşturulmaktadır. İllerde, ilçelerde ve yabancı ülkelerdeki temsilciliklerimizde de "Kutlama Komiteleri"nin kurulmasını öngören Kanun, bir fon kurulmasını öngörmekte ve ayrıca Ankara'da bir "Atatürk Kültür Merkezi" kurulmasını da planlamaktadır (Ayrıca bkz. "Atatürk'ün Doğumunun 100 üncü Yılı'nı Kutlama Komiteleri Yönetmeliği", R.G. 4.11.1980/17152).

3. *Türkiye Cumhuriyeti Milli Güvenlik Konseyi Yasama Görevleri İhtüzüğü (RG. 28.9.1980/17119) :*

Milli Güvenlik Konseyi'nin 25.9.1980 tarihinde kabul ettiği (1) No.lu Karara göre, Konseyin kuruluşu ve kimin başkanlığı altında toplanacağı belirtilmektedir. Milli Güvenlik Konseyi Sekreterliğinin kuruluşuna ilişkin düzenlemeler de içeren bu İhtüzüğe göre, Genel Sekreter Konsey'in danışmanlık ve sekreterlik görevini yapar. Oy kullanmadan Konsey toplantılarına katılır. Genel Sekreter kanun tasarı ve teklifleri ile diğer konularda inceleme ve araştırma yapmak üzere geçici ihtisas komisyonları kurabilir. Milli Güvenlik Konseyi gündemi Başkan adına Genel Sekreter tarafından hazırlanır. Birleşim Konseyin bir gün içinde yaptığı toplantılara, oturum ise, bir birleşimin ara ile bölünen kısımlarından her biridir. Konsey, aksine karar vermedikçe, Pazartesi, Çarşamba, Cuma günleri toplanır. Kanun teklif etmeye Konsey üyeleri ve Bakanlar Kurulu yetkilidir. Gelen tasarı ve

teklifler ihtisas komisyonlarında incelenebileceği gibi, doğrudan Konseyin gündemine de alınabilir ve buna Konsey Başkanı karar verir. Tasarı ve tekliflerin görüşülmesinde önce bunların tümü hakkında söz verilir ve daha sonra maddelerin görüşülmesine geçilerek, ayrı ayrı görüşülüp oylanır. Sonra da tasarı veya teklifin tümü oya konur. Tasarı veya teklifin bir maddesinin reddi, değiştirilmesi veya madde eklenmesi Konsey üyelerinin, Başbakanın, Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreterinin veya ilgili bakanın vereceği yazılı tekliflerin, görüşmelerin bitiminde oya konması ile mümkün olur. Konsey üç şekilde oylama yapar. İşaretle oylama el kaldırma yoluyla yapılan oylamadır. Açık oylama üyenin ad ve soyadının yazılı olduğu oy pusulasının kutuya atılması yahut adı okunan üyenin kabul, çekimser veya ret demek suretiyle yapılan oylamadır. Gizli oylama ise, üzerinde hiçbir işaret bulunmayan yuvarlakların kutuya atılması suretiyle yapılır. Konsey üye tamsayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve oylarda eşitlik halinde Başkanın oyu iki oy sayılır. İçtüzük, Milli Güvenlik Konseyinde tam ve özet olmak üzere iki tür tutanak tutulacağını öngörmektedir. Tam tutanak, ses alma makinesinin yardımıyla stenograflar tarafından tutulur. Bu tutanaklar tutanak dergisinde yayınlanır. Güven oylaması, Bakanlar Kurulu Programının Konseyde okunmasını izleyen birleşimde açılan görüşmeler sonuçlandığında yapılır. Güvenoyu için Konsey üye tamsayısının salt çoğunluğunun kabul oyu gereklidir. Milli Güvenlik Konseyi, İçtüzük gereğince Başbakan ve bakanları her zaman denetleyebilir, yazılı veya sözlü bilgi isteyebilir. Bakanlar Kurulunun veya bir bakanın düşürülmesi için de Konsey üye tam sayısının salt çoğunluğu gereklidir. Bakanların haklarında soruşturma ve kovuşturma açılması Milli Güvenlik Konseyinin kararına bağlıdır. Feshedilmiş bulunan yasama organlarının idari kuruluşları da İçtüzükle Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliğine bağlanmıştır. İçtüzüğün değiştirilmesi de Konsey üyelerinin teklifi ve Konseyin kararı ile mümkündür.

4. *3.4.1930 Tarih ve 1580 Sayılı Belediye Kanununa Ek Kanun (R.G. 29.9.1980/17120) :*

2303 sayılı Kanun belediye meclislerini feshetmekte ve belediye başkanlarını görevden almaktadır. Ayrıca, belediye meclislerinin görevlerinin daire başamirlerinden oluşan belediye encümenlerince yürütülmesi öngörülmektedir.

5. 13.3.1329 Sayılı İdarei Umumiyei Vilâyet Kanunu Muvak-
katına Ek Kanun (R.G. 29.9.1980/17120) :

Mevcut il genel meclislerinin feshini öngören 2304 sayılı yasa, yeni il genel meclisi üyeleri seçilinceye kadar bu meclislerin ve il daimi encümenlerinin görevlerinin valilerin il idare şube başkanları arasından seçeceği 4 üye tarafından yürütülmesi içermektedir.

6. 6136 Sayılı Ateşli Silâhlar ve Bıçaklar İle Diğer Aletler Hakkında Kanun İle Türk Ceza Kanununun 264 üncü Maddesinde Yer Alan Ateşli Silâhlar, Patlayıcı Maddeler, Bıçaklar ve Benzeri Aletlerin Teslimi Hakkında Kanun (RG. 29.9.1980/17120) :

Çeşitli ateşli silâh, bıçak ve diğer aletlerin 29.9.1980 tarihinden itibaren (15) gün içinde mahallî askerî veya mülkî makamlara teslim edilmesi halinde, teslim eden kişiler hakkında takibat yapılmayacağını öngören 2305 sayılı Kanun, teslim etmeyenler hakkında verilecek cezaları yarıdan bir fazla artırılacağını belirtmektedir (15 günlük sürenin 17.10.1980 tarihine kadar uzatılmasına ilişkin, bkz. (29) No.lu Millî Güvenlik Konseyi Kararı, RG. 18.10.1980/17139).

7. Bakanlar Kuruluna Güvenildiğine Dair Millî Güvenlik Konseyi Kararı (RG. 1.10.1980/17122) :

30 Eylül 1980 tarihli ve (2) numaralı Konsey Kararına göre, Başbakan Bülent Ulusu'nun 27 Eylül 1980 tarihinde Millî Güvenlik Konseyinde okuduğu hükümet programına, Konseyin güveni belirtilmektedir.

8. 1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (RG. 10.10.1980/17131 Mük.) :

2310 sayılı bu Kanunla siyasî partilerin üyeleri hakkında soruşturma ve yargılama yapılması sıkıyönetim komutanlıkları nezdindeki mahkemelere bırakılmakta, bazı Cumhuriyet savcıları ile yardımcılarının sıkıyönetim savcı ve yardımcısı olarak görevlendirilecekleri öngörülmektedir.

9. Türkiye Cumhuriyeti İle Amerika Birleşik Devletleri Arasında Ceza Yargılarının Yerine Getirilmesine İlişkin Anlaşmanın

Onaylanması ve Uygulanması Hakkında Kanun (RG. 11.10.1980/17132) :

(Ayrıca, bkz. Türkiye Cumhuriyeti İle Amerika Birleşik Devletleri Arasında Suçluların Geri Verilmesi ve Ceza İşlerinde Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun - RG. 11.10.1980/17132 - Kanun No. 2312).

10. 6136 Sayılı Ateşli Silâhlar ve Bıçaklar İle Diğer Aletler Hakkında Kanununun 11 inci Maddesine Bir Fıkra İle Bu Kanuna Ek Geçici Bir Madde Eklenmesine ve Ek 3 üncü Maddesinin Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanun (RG. 11.10.1980/17132) :

2313 sayılı Kanun bulundurma izin belgesi aranmayacak aletleri belirtmekte, taşıma veya bulundurma izin belgesi verilebilecek bazı kişileri belirlemektedir.

11. Faaliyetleri Durdurulan Sendika, Federasyon ve Konfederasyonlara Kayyım Tayini Hakkında Kanun (RG. 11.10.1980/17132) :

Faaliyetleri durdurulmuş bulunan sendika, federasyon ve konfederasyonların, yalnız mallarının idaresi, çıkarlarının korunması, akdî ve kanunî ödemelerinin bloke edilmiş parasından yapılması için mahkemece tayin olunacak bir veya üç kayyımın görevlendirilmesi öngörülmektedir (Kanun No. 2316). (Ayrıca bkz. 2325 sayılı Kanun, bu araştırma No. 18).

12. Yüksek Askerî Şûra'nın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi ve 2 inci Maddesinin 2 inci Fıkrasının Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanun (RG. 18.10.1980/17139) :

Geçici maddeye göre Şûra'nın Başkanı ve üyeleri yeniden saptanmaktadır (Kanun No. 2317)

13. 4 Ocak 1961 Günlü ve 211 Sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun (RG. 18.10.1980/17139) :

Sancak verilecek askerî kuruluşlar ile hastalanan ve ölen er ve erbaşlar hakkında hükümler getirilmektedir (Kanun No. 2318).

14. 854 Sayılı Deniz İş Kanununun 4/7/1975 Tarihli 1926 Sayılı Kanunla Değişik 20 inci Maddesinin Değiştirilmesi ve 51 inci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun (RG. 23.10.1980/17140) :

2319 sayılı Kanun, Deniz İş Kanununa tabi gemi adamlarının kıdem tazminatı ile ilgili ayrıntılı hükümler getirmektedir.

15. 1475 Sayılı İş Kanununun 1927 Sayılı Kanunla Değişik 14 üncü Maddesinin Değiştirilmesi, 98 inci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi; 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununun 1927 Sayılı Kanunla Değişik 25 inci Maddesinin 7 inci Fıkrasının Değiştirilmesi ve 4.7.1975 Tarihli, 1927 Sayılı Kanunun 6 ncı Maddesinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun (RG. 23.10.1980/17140) :

İş Kanununa tabi işçilerin hizmet akitlerinden doğan kıdem tazminatları, bunların gelir vergisi ile olan ilişkileri hakkında ayrıntılı hükümler getiren 2320 sayılı Kanun, bu hükümlere aykırı harekette bulunan kişiler hakkında da cezaî hükümler getirmektedir.

16. 2298 Sayılı 1980 Yılı Bütçe Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (RG. 25.10.1980/17142) :

Genel Bütçeye dahil dairelerle, Katma Bütçeli İdarelerin borçlarının ödenmesine dair ilkeler getiren 2321 sayılı Kanun, bütçe tekniğine ilişkin başka hükümler de içermektedir.

17. Jandarma Eratı Hakkında 1861 Sayılı Kanuna Ek 4005 Sayılı Kanunun 1 ve 2 inci Maddelerinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun (RG. 25.10.1980/17142) :

2323 sayılı Kanun Jandarma kıta çavuşu yetiştirilmesi hakkında iki hüküm getirmektedir.

18. Anayasa Düzeni Hakkında Kanun (RG. 28.10.1980/17145) .

27.10.1980 tarihinde kabul edilen 2324 sayılı bu Kanuna göre, 1961 Anayasası ve değişiklikleri, kanunda belirtilen istisnalar dışınca ve yeni bir Anayasa kabul edilip yürürlüğe girinceye kadar yürürlükte. Bu birinci maddeden sonra ikinci maddede, 1961 Anayasasının T.B.M.M.'ne, Millet Meclisine ve Cumhuriyet Senatosuna ait olduğu belirtilmiş bulunan görev ve yetkileri, 12 Eylül 1980 tarihinden itibaren ve geçici olarak Millî Güvenlik Konseyince kul-

lanılacağı belirtilmektedir. Ayrıca, gene bu maddede, 1961 Anayasasının Cumhurbaşkanına ait olduğu yazılı görev ve yetkilerinin de Millî Güvenlik Konseyi Başkanı ve Devlet Başkanınca yerine getirileceği öngörülmüştür.

Kanunun üçüncü maddesinde, Millî Güvenlik Konseyi tarafından kabul edilerek yayımlanan bildiri ve kararların hükümleri ile yayımlanan ve yayımlanacak olan kanunların Anayasa'ya aykırılığının iddia edilemeyeceği hususu düzenlenmiştir. Dördüncü maddede de, Millî Güvenlik Konseyinin bildiri ve kararlarında yer alan ve alacak olan hükümlerle, 12 Eylül 1980 tarihinden sonra çıkarılan ve çıkarılacak olan Bakanlar Kurulu Kararnameleri ve müsterek kararnameler hakkında yürütmenin durdurulması ve iptal istemi iddiasında bulunulamayacağı belirtilmiştir. Ayrıca, Beşinci madde, 12 Eylül 1980 tarihinden sonra, Bakanların ve bunların yetkili kıldığı görevlilerin kamu personeli hakkında uyguladığı ve uygulayacağı idarî işlemler ve bu görevlilerin kamu personeli hakkında almış olduğu kararlar hakkında yürütmenin durdurulması isteminde bulunulamayacağını düzenlemektedir.

Kanunun en önemli maddelerinden biri de altıncı maddedir. Bu maddeye göre, Millî Güvenlik Konseyinin bildiri ve kararlarınca yer almış veya alacak olan hükümlerle, Konsey tarafından kabul edilerek yayımlanan ve yayımlanacak olan kanun hükümlerinin, Anayasa hükümlerine uymayanları *Anayasa değişikliği*, yürürlükteki kanunlara uymayanları ise, *kanun değişiklikleri* olarak kabul edilecektir. Bu değişiklikler yayımlandıkları tarihte veya metinlerinde gösterilen tarihlerde yürürlüğe girecektir.

Kanunun sonuncu ve yedinci maddesinde ise, yürürlük tarihinin 12 Eylül 1980 olduğu belirtilmektedir.

19. *Faaliyetleri Durdurulan Siyasî Parti, Dernek, Federasyon ve Konfederasyonlara Kayyım Tayini Hakkında Kanun (RG. 28.10.1980/17145) :*

2325 sayılı Kanun, faaliyetleri bir aydan fazla süre durdurulan dernek, birlik, federasyon ve konfederasyonlarla, siyasî partilerin mallarının idaresi, malvarlıklarına ilişkin çıkarlarının korunmasının mahallî sulh mahkemelerince atanacak kayyımlar tarafından sağlanmasını öngörmektedir (Ayrıca bkz. yukarıda No. 10).

20. *1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 168 ve 169 uncu Maddelerinin Değiştirilmesi ve bu Kanuna Bir Ek Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun (RG 4.11.1980/17150) :*

Avukatlık ücret tarifesinin saptanması ve yargı mercilerince karşı tarafa yükletilecek avukatlık ücreti hakkında hükümler taşıyan 2329 sayılı Kanun, nisbî avukatlık ücreti hesabındaki oranlar hakkında da düzenlemeler getirmektedir.

21. *Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun (RG. 6.11.1980/17152) :*

2330 sayılı bu Kanunla barışta güven ve asayişini korumakla, kaçakçılığı men, takip ve tahkik görevli olanların bu görevleri nedeniyle yaralanmaları, ölmeleri veya sakat kalmaları halinde kendilerine ödenecek nakdî tazminatla birlikte bağlanacak aylığın esas ve yöntemlerini düzenleyen ayrıntılı hükümler getirilmektedir.

22. *Sürekli Kamu Görevlerinde Sözleşmeli Personel Çalıştırılması Hakkında Kanun (RG. 7.11.1980/17153) :*

160 sayılı, 440 sayılı ve 468 sayılı kanunların kapsamına giren kuruluşlarda ve bu kuruluşlara ait kurumlarda, ayrıca yıllık giderinin yarısından fazlası bu kuruluşlarca sağlanan katkılarla karşılanan kurumlarda bulunan sürekli kadrolardan aylık bağlanmış olanların, bu aylıkları kesilmeksizin ilgili bakanlığın önerisi üzerine Devlet Personel Dairesinin ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Bakanlar Kurulu Kararı ile sözleşmeli olarak çalıştırılabileceğini öngören 2333 sayılı bu Kanun, anılan personele başkaca bir ödeme yapılamayacağını da belirtmektedir.

23. *Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliğinde Görevlendirilecek Uzman Personele Yapılacak Ödemelere Dair Kanun (RG. 7.11.1980/17153) .*

Bu kanuna göre, Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri, lüzum görülen hallerde, kanun tasarı ve teklifleri ile diğer konular üzerinde inceleme ve araştırma yapmak üzere kuracağı komisyonlara uzman kişileri çağırabilir ve bu kişilere görevler verebilir. Bu kişiler, görevleri süresince kendi kurum ve işyerlerinden izinli sayılırlar ve her türlü özlük ve sosyal hakları ve aslî görevlerine iliş-

kin ödemeler kurumlarınca karşılanır. Bu kişilere 6245 sayılı Harcırah Kanununa göre yevmiye de ödenmez (Kanun No. 2334).

24. *1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanununun 15 inci Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (RG. 8.11.1980/17154) :*

2337 sayılı bu Kanuna göre, Sıkıyönetim Komutanının Sıkıyönetim Kanununda yazılı suçlardan sanık kişileri askerî mahkemeye sevk ve tutuklanmaları gerekip gerekmediği hakkında bir karar alıncaya kadar gözetim altında tutma süresi 30 günden fazla olamaz. Ancak, delillerin araştırılıp saptanmasının uzun süre alması nedeniyle, sanıklar soruşturmanın bitiminde ve her halde 90 gün içinde yetkili yargıç önüne çıkartılır. 30 gün içinde yargıç önüne çıkarılmayan sanıkların bu durumu 30 gün sonunda ve bu 30 günü izleyen 20'şer günlük dönemlerde sıkıyönetim komutanı tarafından incelenir ve yargıç önüne çıkarılıp çıkarılmaması hakkında karar verilir. Kanuna göre, bu yetki bir defadan fazla kullanılamaz.

25. *Gülhane Askerî Tıp Akademisi Kanunu (RG. 11.11.1980/17157) :*

7.11.1980 tarihinde kabul edilen 2336 sayılı bu Kanunla, Genelkurmay Başkanlığı kuruluşunda, bilimsel özerkliğe sahip, meslekî öğretim, lisans ve lisansüstü ile doktora eğitim, öğretimi ve bilimsel araştırma yapın akademik bir kurum olarak ve ayrıca Türk Silâhlı Kuvvetlerinin sağlık işlerinde en yüksek danışma organı içeriğinde "Gülhane Askerî Tıp Akademisi" kurulmaktadır. Akademinin organları : Komutan, Profesörler Kurulu ve Yönetim Kurulu'dur. Akademi Komutanı, aynı zamanda, Üniversitelerarası Kurul ve diğer Üniversitelerle ilgili kurulların da üyesi olmaktadır.

26. *1076 Sayılı Yedek Subay ve Yedek Askerî Memurlar Kanununun 3 üncü Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek ve Bir Geçici Madde Eklenmesi, 1111 Sayılı Askerlik Kanununun 5 ve 77 inci Maddelerinin Değiştirilmesi, 78 inci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun (RG. 14.11.1980/17160) :*

2338 sayılı Kanuna göre, Silâhlı Kuvvetlerin yedek subay ihtiyacı, Genelkurmay Başkanlığının teklifi üzerine Millî Savunma Bakanlığınca, her celp yılından önce saptanır. İhtiyaç fazlası yükümlüler, yükümlülüklerini erbaş - er olarak yerine getirirler. Yüksek

öğretim kurumu mezunlarının er olarak askere sevk edilmeleri halinde, dört aylık temel askerlik eğitiminden sonra terhis edileceklerini belirten Kanun, bu yükümlülerin askerlik süresince görev yaptıkları kurumlardan maaşsız veya ücretsiz izinli sayılacaklarını öngörmektedir.

27. *5521 Sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 11 inci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesine Dair Kanun (RG. 14.11.1980/17160) :*

2339 sayılı bu Kanunla Türkçe bilmeyen yabancı uyruklu kişilerin taraf oldukları iş davalarında mahkemece çağırılacak tercüman ücretinin, müteakabiliyet şartı ile Devlet Hazinesinden karşılanması öngörülmektedir.

28. *Çocuk Mahkemelerinin Kuruluşu, Görev ve Yargılama Usulleri Hakkındaki Kanunun 46 ncı Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun (RG. 14.11.1980/17160) :*

Anılan Kanunla, Çocuk Mahkemelerinin Kuruluşu, Görev ve Yargılama Usulleri Hakkındaki 2253 sayılı Kanunun (bkz. RG. 21.11.1979/16816) yürürlük tarihi iki yıl ertelenmiştir (Kanun No. 2340).

29. *1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Kanuna Bir Ek ve İki Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun (RG. 15.11.1980/17161) :*

2342 sayılı bu Kanuna göre, sıkıyönetim komutanlıkları arasında işbirliği ve koordinasyonun Genelkurmay Başkanlığınca sağlanacağı belirtilmekte, sıkıyönetim komutanının görev ve yetkilerinden dolayı Genelkurmay Başkanına karşı sorumlu olacağı öngörülmektedir. Sıkıyönetim mahkemelerinde Türk Ceza Kanununun 59 uncu maddesinin uygulanamayacağını hükme bağlayan Kanun, sanıkların tutuklanıp tutuklanamayacağına veya tutukluluk halinin devam edip etmeyeceğine ilişkin kararlarını, mahkemenin yargıç statüsünü taşıyan üyelerinden biri tarafından verilebileceğini de eklemektedir. Kanuna göre, sıkıyönetim askerî mahkemelerinde görülmekte olan davaların talik süresi (30) günden fazla olamaz ve esas hakkında icdiasını bildirmekle görevli savcının ve savunma yapmak üzere sanığın ve vekilin alacağı süre (15) günü geçemez. Ayrıca, 2342 sayılı bu Kanuna göre, sıkıyönetim komutanlarına tanınan yetkilerin kullanılmasına ilişkin idarî işlemler hakkında iptal davası açılmayaca-

ğı gibi, kişisel sorumlulukları nedeniyle de hukukî sorumlulukları ileri sürülemez. Daha önce, bu konuda açılmış iptal davaları ile tam yargı davaları ve yürütmenin durdurulması kararları da, bu Kanun gereği kendiliğinden ortadan kalkar.

30. 210 Sayılı Değerli Kâğıtlar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (RG. 28.11.1980/17174) :

210 sayılı Değerli Kâğıtlar Kanunu kapsamına alınacak olan kâğıtların basımı, dağıtımı ve bedellerinin tahsili ile ilgili usul ve esasların ve bu kâğıtların bedellerinin saptanmasına Maliye Bakanlığının yetkili kılan 2343 sayılı Kanun, "Değerli Kâğıtlar Tablosu"nda da değişiklikler yapmaktadır.

31. 492 Sayılı Harçlar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (RG. 28.11.1980/17174) :

2345 sayılı bu Kanun yurt dışındaki konsoloslukların yaptıkları işlemlerle ilgili tarifelerin her yıl Maliye Bakanlığı tarafından saptanacağını öngörmekte ve 492 sayılı Harçlar Kanununa ekli (1-9) sayılı tarifelerde yeniden düzenlemeler yapmaktadır.

32. 488 Sayılı Damga Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (RG. 28.11.1980/17174) :

Birden fazla kişi tarafından imza edilen kâğıtlara ait vergi ve cezanın sorumluluğu hakkında ve damga vergisinden muaf kuruluşlarla kişilerin işlemleriyle ilgili hükümler içeren 2344 sayılı Kanun, Damga Vergisi Kanununa bağlı (1) sayılı tabloda değişiklikler yapmaktadır (Maliye Bakanlığı tarafından çıkarılan Damga Vergisi Kanunu Genel Tebliği - Seri No. 16 için, ayrıca bkz. RG. 31.12.1980/17207).

33. 1318 Sayılı Finansman Kanununun Taşıtların Alım Vergisine İlişkin Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (RG. 28.11.1980/17174) :

Taşıtların iktisap edilmesi, Türkiye'ye ithal edilmesi veya vekâletname ile tasarruf hakkının devralınmasının taşıtların alım vergisine tabi olduğu belirtilen bu Kanunda, muafliklar ve istisnalar yeniden düzenlenerek, Finansman Kanununun 4, 5 ve 6 ncı maddelerinde yer alan (I-IV) sayılı tarifelerde değişiklikler yapılmaktadır. 2346 sa-

yılı bu Kanun, Verginin tarhı, beyanı, ödeme süresi, resmî makamların belge isteme ve bildirme görevi hakkında hükümler taşımakta, gerekli verginin ödenmesinden belge isteme ile sorumlu olanları da mükellefle birlikte müteselsilen sorumlu tutmaktadır. (Ayrıca bkz. Maliye Bakanlığının Seri No. 8 - Taşıt Alım Vergisi Genel Tebliği, RG. 22.12.1980/17198 ve gene Maliye Bakanlığının spor ve lüks özelliklerini ihtiva eden taşıtların listesi, RG. 31.12.1980/17207 - İlân Bölümü).

34. 6183 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkındaki Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun (RG. 28.11.1980/17174) :

Amme alacaklarının tahsili bakımından İdare lehine birtakım değişiklikler içeren 2347 sayılı Kanunla, aylıklar, ödenekler, her çeşit ücretler, emeklilik aylıkları v.s. gelirlerin kısmen haczolunabileceğini ve haczolunacak miktarın bunların üçte birinden çok dörtte birinden az olamayacağını öngörmektedir. Kanunda tahsil olanaksızlığı nedeniyle terkin miktarı da 2500 TL.'ya çıkarılmaktadır.

35. 197 Sayılı Motorlu Kara Taşıtları Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (RG. 28.11.1980/17174) :

197 sayılı Motorlu Kara Taşıtları Vergisi Kanununun adını "Motorlu Taşıtlar Vergisi" olarak değiştiren 2348 sayılı bu Kanuna göre, hangi taşıtların vergiye tabi olacağı belirtilmekte, bu konuda tanımlar verilmekte, bu verginin yükümlüsünü saptamaktadır. Vergiden muaf olan motorlu taşıtları da sayan Kanun, vergileme ölçü ve oranlarında da (I-III) sayılı tarifeye göre değişiklikler yapmaktadır. Mükelleflere ve memurlara verginin alınmasına esas olabilecek bilgileri bildirme zorunluluğu getirilmekte, bu zorunluluğa uymayanlar hakkında çeşitli sorumluluklar öngörülmektedir. (Ayrıca bkz. Maliye Bakanlığının Seri No. 1, Motorlu Taşıtlar Vergisi Genel Tebliği, RG. 20.12.1980/17196 ve Maliye Bakanlığının İlânı, RG. 31.12.1980/17207 - İlân Bölümü).

36. Meşhud Suçların Muhakeme Usulü Kanununun Birinci Baddesinin (B) Bendinin Değiştirilmesine Dair Kanun (RG. 4.12.1980/17180) :

2349 sayılı Kanun, Asliye teşkilâtı olan yerlerdeki belediye sınırları içinde ve panayırlarda işlenen ağır ceza mahkemelerinin gö-

revleri dışındaki meşhud cürümlerle, T.C.K.'nun bu Kanunda sayılı hükümlerinde yazılı meşhud olarak işlenen kabahatlar hakkındaki takip ve duruşmaların 3005 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacağını belirtmektedir.

37. 1318 Sayılı Finansman Kanununun Bina İnşaat Vergisine İlişkin Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (RG. 11.12.1980/17187) :

Bu Kanunla inşaat vergisinin kapsamı genişletilerek, inşaat, ilâve ve tadilat için inşaat ruhsatı alan kişilerin vergi mükellefi olacağı belirtilmekte, (V) sayılı Bina İnşaat Vergisi Tablosu değiştirilmektedir (Kanun No. 2351).

38. Emlâk Alım Vergisi Kanununda Değişiklikler Yapılması Hakkında Kanun (RG. 11.12.1980/17187) :

2352 sayılı bu Kanun emlak alım vergisinin kapsamını genişleterek bu konuda yeni düzenlemeler getirmiştir.

39. 1319 Sayılı Emlâk Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (RG. 11.12.1980/17187) :

Emlâk vergisi dışında tutulan binalarla vergiden muaf değerlerin oranlarını artıran 2350 sayılı Kanun, emlak vergisi genel beyan dönemi bakımından yeni süreler de içermektedir. (Ayrıca konu ile ilgili Maliye Bakanlığı Tebliği için bkz. RG. 30.12.1980/17206).

40. 7338 Sayılı Veraset ve İntikal Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (RG. 11.12.1980/17187) :

Bu Kanunla, taşınır ve taşınmaz mallardan furuğ ve eşten her birine isabet eden miras hisselerinin 1.000.000 TL.'si ve sağlar arasında ivazsız bir şekilde meydana gelen intikaller dışında kuru mülkiyet halinde intikal eden mallar veraset ve intikal vergisi dışında tutulmuştur. Verginin ödeme zamanını da gösteren 2353 sayılı Kanun, bu vergi ödenmedikçe taşınmazların devir ve feragatının yapılamayacağını da öngörmektedir.

41. 1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanununa Üç Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun (RG. 11.12.1980/17187) :

Kaçakçılık suçlarını da sıkıyönetim askerî mahkemelerinin gö-

rev alanına alan 2354 sayılı Kanun, Genelkurmay Başkanlığınca tespit edilecek ihtiyaca göre, Millî Savunma Bakanlığının yapacağı teklif üzerine istenilen sayıda sivil yargıçın, Yüksek Hâkimler Kurulu tarafından sıkıyönetim askerî mahkemelerinde görevlendirilebileceğini belirtmektedir (Sıkıyönetim Kanununda yapılan diğer değişiklikler için bkz. RG. 21.9.1980/17112 - 10.10.1980/17131 Mük. - 8.11.1980/17154 - 15.11.1980/17161)

42. *Millî Güvenlik Konseyi Hakkında Kanun (RG. 12.12.1980/17188 Mük.) :*

12.12.1980 tarihinde kabul edilen 2356 sayılı bu Kanun, Millî Güvenlik Konseyinin kimlerden oluştuğunu belirtmekte ve Kurucu Meclis tarafından hazırlanarak halkoyuna sunulacak yeni Anayasa'ya göre oluşacak T.B.M.M. fiilen göreve başlayıncaya kadar, Millî Güvenlik Konseyi Başkan ve üyelerinin görevleri, yetki ve sorumluluklarının rütbe süreleri ile hizmet sürelerine ve yaş hadlerine bakılmaksızın devam edeceğini öngörmektedir. Kanun, ayrıca, Millî Güvenlik Konseyi Başkanlığı ve üyeliğinin herhangi bir nedenle boşalması halinde, en kıdemli Kuvvet Komutanı ve Millî Güvenlik Konseyi Üyesinin, Millî Güvenlik Konseyince Genelkurmay Başkanlığına atanmasıyla, üyelik ise, aynı şekilde Kuvvet Komutanlığına veya Jandarma Genel Komutanlığına atanan Komutanın Millî Güvenlik Konseyine katılmasıyla tamamlanacağını belirtmektedir.

43. *926 Sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununa Bir Ek Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun (RG. 12.12.1980/17188 Mük.) :*

2357 sayılı bu Kanun Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununda "Kuvvet Komutanı Yardımcılığı" makamı kurmaktadır.

44. *5434 Sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun 40 ıncı Maddesinde Değişiklik Yapılmasına ve Bu Kanuna Bir Ek Geçici Madde Eklenmesine İlişkin Kanun (RG. 12.12.1980/17188 Mük.) :*

Bazı asker kişilerin 5434 sayılı Kanunun 40 ıncı maddesinin (ç) bendinin (I) sayılı altbendinin 5 ve 6 ıncı sırasında belirtilen yaş sınırlarında değişiklik yapan 2357 sayılı Kanun, Türk Silâhlı Kuvvetleri mensuplarının yaş hadleri nedeniyle emeklilik işlemlerinde yapılacak hesaplarda esas alınacak doğum tarihleri bakımından yeni

esaslar getirmektedir. Ayrıca, bu Kanunda, kadrosuzluk tazminatı ödenecek subaylar bakımından bu tazminatın ödenme şartları düzenlenmektedir.

45. 926 Sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 110 uncu Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Ek Geçici Bir Madde Eklenmesi Hakkında Kanun (RG. 12.12.1980/17188 Mük.):

Astsubaylıktan subaylığa geçenlerden fakülte ve yüksek okul bitirenlerin öğrenimleriyle ilgili sınıflara geçirilebileceğini öngören bu Kanuna göre, bu gibi kişiler rütbe kısıtlamasına tabi tutulmazlar ve haklarında subayların terfi esas ve şartlarına ilişkin hükümler uygulanır (Kanun No. 2359). (Ayrıca bkz. yukarıda No. 42).

46. 31.12.1960 Gün ve 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun (RG. 27.12.1980/17203):

Gelir Vergisinin konusu ve yükümlüsü bakımından çok ayrıntılı hükümler getiren 2361 sayılı bu Kanun, indirim ve muafiyetler bakımından yeni oranlar saptamaktadır. Gelir vergisine tabi gelirlerin vergilendirme organlarının da yeniden düzenlendiği bu Kanuna göre, beyan esasına tabi yükümlüler için peşin ödeme esası kabul edilmektedir. Kanunun yürürlük tarihi 1.1.1981'dir.

47. 5422 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun (RG 27.12.1980/17203):

Sermaye şirketleri, kooperatifler, iktisadî kamu müesseseleri, dernek ve vakıflara ait iktisadî işletmeleri kurumlar vergisine tabi kılan 2362 sayılı bu Kanun, hangi kurum kazançlarının bu vergi dışında tutulacağını da belirtmektedir. Kanun bu verginin oranları, kurum kazancının götürü usulde saptanması, tevfiyat, vergiden indirilecek giderler hakkında ayrıntılı hükümler de içermektedir.

48. 5434 Sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu İle 1005 Sayılı İstiklâl Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatanî Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması ve 2150 Sayılı Vatanî Hizmet Tertibinden Aylık Alanların Aylıklarının Yükseltilmesi Hakkındaki Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (RG. 27.12.1980/17203):

2363 sayılı bu Kanunla emekli aylığı bağlanmasına esas aylığa ait gösterge tablosunda değişiklik yapılmakta, emekli, adi malûllük,

vazife malülüğü, dul ve yitim aylığı alanlara ayrıca her ay 3500 TL. sosyal yardım zammı verilmektedir. 1005 sayılı Kanuna göre şeref aylığı alanların gösterge rakamı değiştirilmektedir. Vatanî hizmet tertibinden aylık alanların gösterge rakamları da, kendileri ve yakınları bakımından yükseltilmektedir.

49. *Süresi Sona Eren Toplu İş Sözleşmelerinin Sosyal Zorunluluk Hallerinde Yeniden Yürürlüğe Konulması Hakkında Kanun (RG. 27.12.1980/17203):*

İşçi veya işveren teşekküllerinin faaliyetlerinin ertelendiği veya grev ve lokavt yetkilerinin ertelendiği veya askıya alındığı yer ve hallerde, yürürlük süresi sona ermiş bulunan toplu iş sözleşmelerinin Yüksek Hakem Kurulu tarafından, anılan Kurulun gerekli gördüğü değişiklikleri yapmak suretiyle yeniden yürürlüğe koyabileceğini öngören 2364 sayılı bu Kanun, toplu iş sözleşmesinin sona ermesi için sürenin dolmuş olmasını yeterli saymaktadır. Kanuna göre, toplu iş sözleşmelerinin yürürlüğe konması için Çalışma Bakanlığına başvurulması gerekir. Bir toplu iş sözleşmesinin Bakanlar Kurulu kararı ile belli bir işkolunun tamamına veya bir kısmına teşmil edilebileceğinin de belirtildiği Kanunda, toplu iş sözleşmesi hükümlerinin yorumlanmasından doğan uyuşmazlıkların da gene Yüksek Hakem Kurulu tarafından çözümleneceği belirtilmektedir. Yüksek Hakem Kurulunun kimlerden oluşacağını gösterildiği anılan Kanunda, 275 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanunu ile diğer Kanunların bu Kanuna aykırı hükümlerinin, Kanunun yürürlüğü süresince uygulanamayacağı yazılıdır.

50. 1 Temmuz 1980 - 31 Aralık 1980 tarihleri arasında yapılan diğer yasama işlemlerini de, araştırmanın boyutlarını daha fazla genişletmemek amacıyla sadece isimlerini ve yayımlandıkları Resmî Gazete tarih ve sayısını belirtmekle yetiniyoruz :

— Türkiye Cumhuriyeti İle İsveç Krallığı Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesi ve Eki Protokol İle Sözleşmenin Yürütümü İle İlgili İdarî Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun (RG. 7.10.1980/17128 Kanun No. 2306).

— Türkiye Cumhuriyeti ve Norveç Krallığı Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesi İle Bu Sözleşmeye Ek Protokolün Onaylan-

masının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun (RG. 7.10.1980/17128 - Kanun No. 2307).

— İsa Armağan ile Mustafa Pehlivanoglu Haklarında Ölüm Cezalarının Yerine Getirilmesine Dair Kanun (RG. 7.10.1980/17128 - Kanun No. 2308).

— Necdet Adalı İle Kemal Ergin Haklarındaki Ölüm Cezalarının Yerine Getirilmesine Dair Kanun (RG. 7.10.1980/17128 - Kanun No. 2309).

— 1 Mayıs 1969 Tarihli Türkiye - İsviçre Sosyal Güvenlik Sözleşmesini Tâdil Eden Ek Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun (RG. 11.10.1980/17132 - Kanun No. 2311).

— Türkiye Cumhuriyeti İle Belçika Krallığı Arasında Sosyal Güvenlik Hakkında Genel Sözleşmenin Revizyonu İle İlgili Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun (RG. 11.10.1980/17132 - Kanun No. 2315).

— Serdar Soyergin Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Kanun (RG. 25.10.1980/17142 - Kanun No. 2322).

— 1971 Psikotrop Maddeler Sözleşmesine Katılmamızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun (RG. 28.10.1980/17145 - Kanun No. 2326).

— Tedhişçiliğin Önlenmesine Dair Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun (RG. 28.10.1980/17145 - Kanun No. 2327).

— 16 Şubat 1976 Tarihinde Barselona'da İmzalanan Akdeniz'in Kirlenmeye Karşı Korunmasına Ait Sözleşme İle İki Protokol ve Eklerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun (RG. 4.11.1980/17150 - Kanun No. 2328).

— Nafaka Yükümlülüğüne Uygulanacak Kanuna Dair Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun (RG. 6.11.1980/17152 - Kanun No. 2331).

— Nafaka Yükümlülüğü Konusundaki Kararların Tanınmasına ve Tenfizine İlişkin Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun (RG. 6.11.1980/17152 - Kanun No. 2332).

— Muhammed Ođlu 1918 Doğumlu Muhammed Mamo'ya Vatanî Hizmet Tertibinden Aylık Bağlanmasına Dair Kanun (RG. 14.11.1980/17160 - Kanun No. 2341).

— Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliđi Hükûmeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti ve Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliđi Arasındaki Karadeniz'de Kıta Sahaneliđi Sınırlandırılması Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun (RG. 11.12.1980/17187 - Kanun No. 2355).

— Erdal Eren Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Kanun (RG. 12.12.1980/17188 Mük. - Kanun No. 2360).

51. Millî Güvenlik Konseyi'nin Kararları :

a. Türkiye Cumhuriyeti Millî Güvenlik Konseyi Yasama Görevleri İçtüzüğü / *Karar No. 1*; Kabul Tarihi- 25.9.1980 / (RG. 25.9.1980/17119) : Anılan İçtüzük için bkz. bu Bölüm, yukarıda No. 3.

b. Bakanlar Kuruluna Güvenildiğine Dair / *Karar No. 2*; Kabul Tarihi - 30.9.1980 / (RG. 1.10.1980/17122) : Başbakan Bülend Ulusu tarafından 27.9.1980 günü Millî Güvenlik Konseyine okunan Hükûmet Programı.

c. Sosyal Güvenlik Eski Bakanı Hilmi İşgüzar Hakkında Soruşturma Komisyonu Kurulmasına İlişkin / *Karar No. 3*; Kabul Tarihi - 21.11.1980 / (RG. 28.11.1980/17174).

ç. Gümrük ve Tekel eski Bakanı Tuncay Mataracı Hakkında Soruşturma Komisyonu Kurulmasına İlişkin / *Karar No. 4*; Kabul Tarihi - 21.11.1980 / (RG. 28.11.1980/17174).

d. Sosyal Güvenlik Eski Bakanı Hilmi İşgüzar Hakkında Kurulan Soruşturma Komisyonunun Görev Süresinin Bir Ay Uzatılmasına İlişkin / *Karar No. 5*; Kabul Tarihi - 24.12.1980 / (RG. 27.12.1980/17203).

e. Gümrük ve Tekel Eski Bakanı Tuncay Mataracı Hakkında Kurulan Soruşturma Komisyonunun Görev Süresinin Bir Ay Uzatılmasına İlişkin / *Karar No 6*; Kabul Tarihi - 24.12.1980 / (RG. 27.12.1980/17203).

II. YÜRÜTME İŞLEMLERİ

A. Millî Güvenlik Konseyi Bildirileri :

Bu başlık altında Millî Güvenlik Konseyi'nin 12.9.1980 tarihinden itibaren yayınlamış bulunduğu "*Bildiriler*"i, sıra numarası altında kaydediyoruz. Bu arada Millî Güvenlik Konseyi'nin, yürütmeye ilişkin ve çoğunun atama işlemi olan ve aralarında bir silsile takip etmeyen diğer kararlarını, bu araştırmanın boyutlarını fazla genişletmemek amacıyla zikretmiyoruz. Bu kararların yayınlandığı Resmî Gazeteler 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22 Eylül 1980 - 9, 18 Ekim 1980 ve 2, 11, 18, 30, 31 Aralık 1980 tarihlidir.

Bildiriler :

— Genelkurmay ve Millî Güvenlik Konseyi Başkanı Orgeneral Kenan Evren'in Türk Milletine Açıklaması (RG. 12.9.1980/17103 Mük.).

— (1) *No.lu Bildiri* (RG. 12.9.1980/17103 Mük.): Parlamento ve hükûmetin feshi - Bütün yurtda sıkıyönetim ilânı - yurt dışına çıkışların yasaklanması - Saat 05'ten itibaren sokağa çıkma yasağı.

— (2) *No.lu Bildiri* (RG. 12.9.1980/17103 Mük.): Sıkıyönetim komutanlıklarına yapılan atamalar - Sıkıyönetim komutanlarının her türlü tertip ve tedbiri alma yetkisi (Ayrıca bkz. 9.10.1980 T. ve 17130 Sy. Resmî Gazete; Millî Güvenlik Konseyi'nin (27) No.lu Kararı).

— (3) *No.lu Bildiri* (RG. 12.9.1980/17103 Mük.): Belediyelerin görevleri - sağlık personeli - nakliyat - askerî araçlar.

— (4) *No.lu Bildiri* (RG. 12.9.1980/17103 Mük.): Millî Güvenlik Konseyi üyelerinin ismi - Konsey Genel Sekreterliği.

— (5) *No.lu Bildiri* (RG. 12.9.1980/17103 Mük.): Sınır kapılarının çıkışa kapatılması - Boğazlardan geçiş - ulaştırma - telsiz haberleşmesi.

— (6) *No.lu Bildiri* (RG. 12.9.1980/17103 Mük.): Türk Silâhlı Kuvvetlerine mesaj.

— (7) *No.lu Bildiri (RG 12.9.1980/17103 Mük.)*: Siyasî parti faaliyetlerinin yasaklanması - DİSK ve MİSK adlı sendikaların kapatılması - Bütün derneklerin kapatılması - spor faaliyetleri yasağı.

— (8) *No.lu Bildiri (RG 12.9.1980/17103 Mük.)*: Emeklilik, istifa, işten ayrılma ve atama yasağı. (Ayrıca bkz. Millî Güvenlik Konseyi'nin (32) No.lu kararı; RG. 28.11.1980/17174).

— (9) *No.lu Bildiri (RG 12.9.1980/17103 Mük.)*: Emniyet Genel Müdürlüğünün Jandarma Genel Komutanlığına bağlanması - Emniyet Genel Müdürlüğüne yapılan atama.

— (10) *No.lu Bildiri (RG. 13.9.1980/17104)*: Banka faaliyetlerinin yeniden başlaması - mevduat hakkında devlet teminatı - bankaların emniyeti.

— (11) *No.lu Bildiri (RG. 13.9.1980/17104)*: Sınır kapılarının açılması - haberleşme sistemlerine konan kısıtlamanın kaldırılması yurt dışına çıkış ve giriş.

— (12) *No.lu Bildiri (RG. 13.9.1980/17104)*: Dış Ticarete İlişkin rejim kararlarının uygulanmasına devam edileceği - işlemlerin gecikmeksizin yapılması.

— (13) *No.lu Bildiri (RG. 14.9.1980/17105)*: Siyasî parti liderlerinin güvence altında tutulması - MHP Genel Başkanına teslim olması için çağrı.

— (14) *No.lu Bildiri (RG. 14.9.1980/17105)*: Yaş haddi ve hastalık nedenleri ile emeklilik işlemlerinin yapılacağı.

— (15) *No.lu Bildiri (RG. 14.9.1980/17105)*: Grev ve lokavtların ertelenmesi - işçilerin işten çıkarılamayacağı - ücret ve yan ödemelere % 70 oranında avans verilmesi.

— (16) *No.lu Bildiri (RG. 15.9.1980/17106)*: Ekonomik program, anlaşma ve protokollerin uygulanmasına devam edileceği.

— (17) *No.lu Bildiri (RG. 16.9.1980/17107)*: Sıkıyönetim hizmet zammı ve avansı ödemelerinin durdurulması.

— (18) *No.lu Bildiri (RG. 18.9.1980/17109)*: Spor faaliyetlerinin yeniden başlaması - spor karşılaşmalarının izlenmesi.

— (19) *No.lu Bildiri (RC 18.9.1980/17109)*: Bütün vatandaşların yurt dışına çıkışının serbest bırakılması.

(20) *No.lu Bildiri (RG. 20.9.1980/17111)*: Hacca gidiş - Kızılay ve Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu - pasaport işlemleri (Ayrıca bu konuda bkz. Millî Güvenlik Konseyinin (24) No.lu Bildirisi; RG. 24.9.1980/17115).

— (21) *No.lu Bildiri*: Rastlanmamıştır.

— (22) *No.lu Bildiri (RG. 23.9.1980/17114)*: Eğitim Enstitüleri sınavları.

— (23) *No.lu Bildiri (RC. 24.9.1980/17115)*: Hemşire ve öğretmenlerin atanmaları.

— (24) *No.lu Bildiri (RG 24.9.1980/17115)*: Havayolu ile Hacca gidiş (Bu bildiri —20— No.lu Bildirinin ekidir).

— (25) *No.lu Bildiri (RC 1.10.1980/17122)*: Türk Silâhlı Kuvvetler Personeli dışında tüm kamu personelinin emeklilik, istifa ve işten ayrılımlarının serbest bırakılması - personelin atanması.

— (26) *No.lu Bildiri (RG. 9.10.1980/17130)*: Dernek faaliyetlerinin sıkıyönetim komutanlıklarınca verilecek izin üzerine tekrar faaliyete geçebileceği.

— (27) *No.lu Bildiri (RG. 28.12.1980/17204)*: Millî Güvenlik Konseyinin (9) No.lu Bildirisinin yürürlükten kaldırılması - Emniyet Genel Müdürlüğünün tekrar İçişleri Bakanlığına bağlanması.

B. Tüzükler :

1. *Uzlaştırma ve Hakeme Başvurma Tüzüğü'nün Değiştirilmesine Dair Tüzük (RG. 7.8.1980/17071)* :

İl Hakem Kurulları, Yüksek Hakem Kurulu ve Yüksek Uzlaştırma Kurulu üyelerine ödenecek huzur hakkını içeren bu Tüzük, Uzlaştırma ve Hakeme Başvurma Tüzüğü'nün (RG. 15.1.1964/11607) değişik 6 ve 7 inci maddelerini tekrar değiştirmektedir. Anılan bu Tüzük, 8/1345 sayılı ve 24.7.1980 tarihli Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile yürürlüğe konmuştur.

2. *Belediye Muhasebe Usulü Hakkında Tüzük'ün Değiştirilmesine Dair Tüzük (RG. 16.8.1980/17077) :*

8/1344 sayılı ve 24.7.1980 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konan bu Tüzük, Belediye Muhasebe Usulü Hakkında Tüzük'ün (Bkz. RG. 19.3.1931/1752) bazı maddelerini değiştirerek, mutemetlere acele ve çeşitli giderler için verilecek avanslar ve bu avansları verme yetkisi konularında yeni düzenlemeler getirmekte, yabancı ülkelerde ve bu ülkelerden yapılacak alımlar hakkında da yeni esaslar konmaktadır.

3. *Nükleer Reaktör Tesislerine ve Diğer Nükleer Tesislere Lisans Verilmesine Dair Tüzük'ün Değiştirilmesine Dair Tüzük (RG. 16.8.1980/17077) :*

Bu Tüzük 8/1348 sayılı ve 24.7.1980 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konmuştur. Tüzük, Nükleer Reaktör Tesislerine ve Diğer Nükleer Tesislere Lisans Verilmesine Dair Tüzük'ün (Bkz. RG. 6.1.1975/15110) 3 ve 11 inci maddelerini değiştirmektedir. Değişikliğe göre kurulan Nükleer Güvenlik Komitesine seçilecek üyeler belirlenmekte, inşaat lisansı anlamına gelen olumlu bildirim konusu düzenlenmektedir.

4. *Türk Bayrağı Tüzüğü'nün 12 inci Maddesinin Değiştirilmesine Dair Tüzük (RG. 17.8.1980/17078) :*

8/1390 sayılı ve 31.7.1980 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konan bu Tüzükle, Türk Bayrağı Tüzüğü'nün (Bkz. RG. 17.9.1937/3611) 12 inci maddesi değiştirilerek, her gün bayrak çekecek resmî daire ve kuruluşlar belirtilmektedir.

5. *Bayındırlık Bakanlığı Teftiş Kurulu Tüzüğü'nün Değiştirilmesi Hakkında Tüzük (RG. 17.8.1980/17078) :*

Bu Tüzükle, Bayındırlık Bakanlığı Teftiş Kurulu Tüzüğü'nün (Bkz. RG. 20.7.1974/14960) 7 inci maddesi değiştirilerek, müfettiş yardımcılığına atanabilmek için taşınması gerekli nitelikler yeniden saptanmaktadır. (Yürürlüğe koyan Bakanlar Kurulu Kararı, Sayı : 8/1392; Tarih : 31.7.1980).

6. *Barut ve Patlayıcı Maddelerle Silâh ve Teferruatının ve Av Malzemesinin Sureti Murakabesine Dair Tüzüğü'nün Değiştirilmesine Dair Tüzük (RG. 23.8.1980/17084) :*

Anılan Tüzük, barut ve patlayıcı maddelerin ambalajı, bakımından Barut ve Patlayıcı Maddelerle Silâh ve Teferruatının ve Av Malzemesinin Sureti Murakabesine Dair Tüzük'te (Bkz. RG. 18.5.1955/9009) değişiklikler yapmaktadır. Tüzük 8/1391 sayılı ve 31.7.1980 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konmuştur.

7. *At Yarışları Tüzüğü'nün Değiştirilmesi Hakkında Tüzük (RG. 26.8.1980/17087) :*

8/1416 sayılı ve 1.8.1980 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konan bu Tüzük, At Yarışları Tüzüğü (bkz. RG. 23.8.1955/9085) nün birçok maddesinde değişiklik yapmaktadır.

8. *Gıda Maddelerinin ve Umumî Sağlığı İlgilendiren Eşya ve Levazımının Hususî Vasıflarını Gösteren Tüzük'ün Değiştirilmesine Dair Tüzük RG. 10.11.1980/17156) :*

Gıda Maddelerinin ve Umumî Sağlığı İlgilendiren Eşya ve Levazımın Hususî Vasıflarını Gösteren Tüzük'te (Bkz. 18.10.1952/8236) değişiklik yapan ve 8/1770 sayılı ve 13.10.1980 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konan bu Tüzüğe göre, sentetik deterjanlar ve çamaşır sularının vasıflarına ilişkin hükümlerde değişiklikler yapılmaktadır.

9 *Tebabet Uzmanlık Tüzüğü'nün Değiştirilmesine İlişkin Tüzük (RG. 9.12.1980/17185) :*

Bu Tüzük, Tebabet Uzmanlık Tüzüğü'nün (Bkz. RG. 18.4.1973/14511) asistanlık sınav ve kapsamı başlığını taşıyan 10 uncu maddesinde değişiklik yapmaktadır. Yürürlüğe koyan Bakanlar Kurulu Kararı, Sayı : 8/2008; Tarih : 25.11.1980.

10. *Karayolları Trafik Tüzüğü'nün Değiştirilmesine İlişkin Tüzük (RG. 17.12.1980/17193) :*

Karayolları Trafik Tüzüğü'nde (Bkz. RG. 5.5.1961/10799) değişiklik yapan Tüzük (Bakanlar Kurulu Kararı, Sayı : 8/2046; 4.12.1980), çeşitli araçların ağırlık, genişlik ve hız oranlarını değiştirmektedir.

C. Bakanlar Kurulu Kararları :

1. *Dış Seyahat Komitesi Kurulmasına Dair Esaslar (RG. 7.11.1980/17153) :* Bakanlar Kurulunun 8/1789 sayılı ve 13.10.1980 tarih-

li kararı ile yürürlüğe konan esaslara göre, Başbakanlık bünyesinde bir "Dış Seyahat Komitesi" kurulmuştur. Bakanlar Kurulunun saptadığı esaslar, genel bütçeye dahil daireler, katma bütçeli daireler, döner sermayeli kuruluşlar, mahalli idareler, KİT'ler ve diğer kamu kuruluşlarında çalışan personelin yurtdışı geçici görev yolculuklarında uygulanacaktır. Kurulan Komite, seyahat tekliflerini inceler ve sonuçlandırır. Komiteye başvuru Üniversitelerde rektörler, diğer kamu kuruluşlarında ise, o kamu kuruluşunun başında bulunan en büyük âmir tarafından yapılır. Üniversite öğretim üyeleri ve görevlileri bakımından Komite kararı gerekmemektedir. (Değişiklik için bkz. 8/1930 sayılı ve 17.11.1980 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı; RG. 5.12.1980/17181).

2. *Türkiye Cumhuriyeti İle Amerika Birleşik Devletleri Arasında Suçluların Geri Verilmesi ve Ceza İşlerinde Karşılıklı Yardım Anlaşması* (RG. 20.11.1980/17166): Bu anlaşma ile suçluların geri verilmesi, geri verme konusu olabilecek suçlar, geri vermeyi reddetme koşulları ve diğer konularda ayrıntılı hükümler bulunmaktadır (Bakanlar Kurulu Karar No. 8/1843; Tarih : 5.11.1980).

3. *Türkiye Cumhuriyeti İle Amerika Birleşik Devletleri Arasında Ceza Yargılarının Yerine Getirilmesine İlişkin Anlaşma* (RG. 20.11.1980/17166): Ceza Yargılarının tanınması ve yerine getirilmesi ve bunlara ilişkin ayrıntıların yer aldığı anlaşma, Bakanlar Kurulunun 8/1858 sayılı ve 5.11.1980 tarihli kararı ile yürürlüğe sokulmaktadır.

3. *1981 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar* (RG. 30.11.1980/17176): 8/2024 sayılı ve 29.11.1980 tarihli Karara göre, Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Plânı, 1981 Yılı Programı ve "İstikrar Tedbirleri" ile saptanan hedeflere ulaşmak amacıyla izlenecek uygulama ve koordinasyonla ilgili esaslar belirtilmektedir (Bu Kararnamenin Eki olarak "1981 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararının Yatırımların, İhracatın ve Döviz Kazandırıcı Hizmetlerin Teşviki ve Yönlendirilmesine Ait Hükümler" hakkındaki Bakanlar Kurulunun 8/1897 sayılı ve 7.11.1980 tarihli Kararı için bkz. RG. 30.11.1980/17176 Mük.). (Ayrıca, "İhracat Rejimi Kararı" için 25.10.1980/17142; "İhracat Yönetmeliği" için 25.10.1980/17142;

“*Tarımsal Ürünlerin İhracatı*” konusunda 26.10.1980/17143 sayılı Resmî Gazetelere bkz.).

D. Yönetmelikler :

1. Atatürk'ün 100. Doğum Yılı Kutlama :

2302 sayılı Kanun uyarınca Başbakanlık tarafından iyi yönetmelik düzenlenmiş bulunmaktadır :

a. Atatürk'ün Doğumunun 100 üncü Yılı Kutlama Komiteleri Yönetmeliği (RG. 6.11.1980/17152) :

Atatürk'ün doğumunun 100 üncü yılını kutlamanın, özellikle, Türk Devriminin hangi özelliklerinin uygulanması suretiyle yerine getirileceğini belirten bu Yönetmelik, kutlama komitelerinin kuruluşu ve kaulama çalışmaları hakkında hükümler getirmektedir.

b. Atatürk'ün Doğumunun 100 üncü Yılı Kutlama Fonu Yönetmeliği (RG. 24.12.1980/17200) :

Yönetmelik 2302 sayılı Kanunda öngörülen fonun oluşturulması ve bu fondan yapılacak harcamalarla, fona kişi ve kuruluşların bağış ve yardımları ile, bu fona ilişkin hesap ve harcamaları kapsamına almaktadır.

2. Valiler Tarafından Silâh Taşıma ve Bulundurma Belgeleri Verilmesinde Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmeliğe Ek Geçici Maddeler Eklenmesi Hakkında Yönetmelik (RG. 26.10.1980/17143) :

Bu yönetmelik, 27.6.1980 tarihli ve 17030 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan Valiler tarafından silâh taşıma ve bulundurma belgesi verilmesinde uyulacak esaslara birtakım istisnalar getirmektedir. Yönetmelik İçişleri Bakanlığı tarafından düzenlenmiştir.

3. İstanbul Üniversitesi Öğrenci Yönetmeliğinin Değiştirilmesine Dair Yönetmelik (RG. 14.12.1980/17190) :

Anılan Yönetmelikle, İstanbul Üniversitesi Öğrenci Yönetmeliğinin 2 inci, 3 üncü ve 4 üncü maddeleri değiştirilmiştir.

III. YARGI İŞLEMLERİ

1. Anayasa Mahkemesi Kararları :

a. İptal Kararları :

aa. 2254 Sayılı "T.B.M.M. Eski Üyeleri Hakkında Kanun" nun iptali (3.10.1980/17124) : Cumhurbaşkanının başvurusu üzerine, Anayasa Mahkemesi, E. 1980/28, K. 1980/45 ve 1.7.1980 tarihli kararında, 2254 sayılı Kanunu, Anayasanın 12 inci madesinin ikinci fıkrasına aykırı bularak iptal etmiştir. 2254 sayılı Kanun, 157 sayılı Kanunla kurulan Temsilciler Meclisi üyeleri ile T.B.M.M. eski üyelerinin sağlık, tedavi, ulaştırma, haberleşme ve pasaport konularında T.B.M.M. üyelerine tanınan haklardan yararlanmalarını öngörüyordu.

bb. 1475 Sayılı "İş Kanunu" nun 14 üncü Maddesinin İptali (3.11.1980/17149) : Kıdem tazminatının ödenmesinde işçilik ve memurlukta geçen hizmetlerde bir ayırım gözetildiği iddiası ile Antalya İş Mahkemesi tarafından açılan davada, Anayasa Mahkemesi, E. 1980/9, K. 1980/40, T. 12.6.1980 tarihli kararında, İş Kanununun 14 üncü maddesini biçim yönünden Anayasaya aykırı bularak iptal etmiştir.

b. İptal İstemlerini Red Kararları :

aa. Anayasa Mahkemesi üç ayrı kararında T.C.K. nun 536, 403/1 ve 2, 536/6 maddelerinin Anayasaya aykırılık iddialarını reddetmiştir (RG. 23.8.1980/17084). (T.C.K.'nun 536 inci maddesi hakkında dört ayrı istem hakkında Anayasa Mahkemesinin verdiği red kararları için, ayrıca bkz. RG. 3.11.1980/17149).

bb. Yüksek Mahkeme, Sıkıyönetim Yasasının değişik 13 üncü maddesi ile ilgili Anayasaya aykırılık iddiasını reddetmiştir (RG. 3.11.1980/17149).

cc. Tapulama Kanununun 97/1 ve değişik 33/1, 2, 3, 4 üncü maddeleri ile ilgili olarak Anayasa Mahkemesi red kararı vermiştir (RG. 3.11.1980/17149).

çç. Anayasa Mahkemesi verdiği iki ayrı kararla T.C.K.'nun 403/2 ve 163/4 maddelerinin Anayasaya aykırı olduğu istemlerini kabul etmemiştir (RG. 3.11.1980/17149).

dd. Sosyal Sigortalar Kanununun 99/1 inci maddesi ile ilgili bir Anayasaya aykırılık istemi de, Yüksek Mahkeme tarafından reddedilmiştir (RG. 23.11.1980/17169).

c. *Parti Kapatılması Kararı :*

aa. Yüksek Mahkeme, E. 1979/1 (Parti Kapatılması), K. 1980/1, T. 8.5.1980 tarihli kararı ile, Cumhuriyet Başsavcılığının başvurusu üzerine, Türkiye Emekçi Partisinin temelli kapatılmasına hükmetmiştir. Mahkeme gerekçe olarak, T.E.P. Programının, içerdiği kimi tümceler ve bölümler dolayısıyla, Anayasanın 57 inci maddesinin birinci fıkrasına ve Siyasî Partiler Kanununun 89 uncu maddesine aykırı olduğuna karar vermiştir (RG. 26.7.1980/17059).

ç. *Malî Denetim Kararları :*

aa. Anayasa Mahkemesi 7.11.1980 tarihli ve 17153 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan 1980/11 sayılı ve 30.9.1980 tarihli kararında Millet Partisi Genel Merkezinin 1978 malî yılı kesin hesabında yer alan gelir ve giderlerin Kanuna uygun olduğuna karar vermiştir.

bb. Yüksek Mahkeme, 1980/12, 1980/13 ve 1980/14 sayılı kararları ile Demokratik Parti Genel Merkezinin 1974, 1975, 1976 takvim yılı kesin hesabında yer alan gelir ve giderleri inceleyerek, bunların Kanuna uygun olduğunu kararlaştırmıştır (RG. 22.12.1980/17198).

cc. Anayasa Mahkemesi 14.7.1980/17047 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan (b) malî denetim kararında ise, Millet Partisi Genel Merkezinin 1977 takvim yılı kesin hesabı, Millî Selâmet Partisi Genel Merkezinin 1974 takvim yılı kesin hesabı ve Türkiye Birlik Partisi Genel Merkezinin 1972, 1973, 1974 takvim yılları kesin hesapları hakkında karar vermiştir.

2. **Uyuşmazlık Mahkemesi Kararları :**

a. Uyuşmazlık Mahkemesi vermiş olduğu (61) ayrı kararda, politik ve ideolojik saikle işlenmeyen veya bu tür suçlarla genel ve ortak amaç içinde bağlantılı olmayan suçlara ait davaların adli yargıda, aksi halde askerî yargıda çözüme kavuşmasını içtihat etmiş bulunmaktadır (bkz. RG. 1.10.1980/17122 - 4.11.1980/17150 - 6.11.1980/17152 - 7.11.1980/17153).

b. Uyuşmazlık Mahkemesi, E. 1980/7, K. 1980/26, T. 5.5.1980 sayılı kararında Sıkıyönetim Komutanlığı emrine giren zabıta görevlilerinin, sıkıyönetim ilânında önce işledikleri suçlara ilişkin davaların Adlî Yargı yerinde görülmesini kararlaştırmıştır (RG. 4.11.1980/17150).

c. Mahkeme vermiş olduğu E. 1980/63, K. 1980/129, T. 5.5.1980 sayılı kararda, Danıştay 2. Dairesinin "Memurin Muhakemat Kanununa göre karar verilmesine yer olmadığına" ilişkin kararı ile ceza mahkemelerinin görevsizlik kararları arasındaki uyuşmazlığın çözümünün Uyuşmazlık Mahkemesi görev alanına girdiğini belirtmiştir. Kararda ayrıca, trafik polisinin trafik suçu nedeniyle trafik zabtı düzenleyip, trafik suçu işleyeni karakola götürüp fena muamelede bulunması suçunun Adlî Yargıda çözülmesi gerektiği de vurgulanmıştır (RG. 4.11.1980/17150).

ç. Çeşitli (7) kararında Uyuşmazlık Mahkemesi, sıkıyönetim ilânından önce işlenen ve sıkıyönetim ilân edilen bölgeler dışında, politik ve ideolojik saikle işlenen ve bireysel nitelikte olan, sıkıyönetim askerî mahkemelerinin el koyduğu suçlarla genel ve ortak amaç içerisinde bağlantısı bulunmayan suçlara ait davaların Adlî Yargı aksi halde Askerî Yargı yerinde görülmesi gerektiğine karar vermiştir (RG. 7.11.1980/17153).

d. Mahkeme vermiş olduğu (2) ayrı kararla da, cezaevindeki hükümlü ve tutukluların komünizm propagandası yapmalarının, sıkıyönetim ilânına neden olan yaygın şiddet eylemleri niteliğinde bulunmadığından, bu suçlara ait davaların Adlî Yargı yerinde görülmesi gerektiğini belirtmiştir (RG. 6.11.1980/17152).

e. Diğer bir kararla Uyuşmazlık Mahkemesi (E. 1980/200, K. 1980/241, T. 30.6.1980), Sağlık Kurulunca askerliğe elverişsizliğine karar verilen asker kişinin işlemiş olduğu suça ait davanın Adlî Yargı yerinde görülmesi gerektiğine hükmetmiştir (RG. 6.11.1980/17152).

f. Mahkemenin E. 1980/106, K. 1980/176, T. 9.6.1980 tarihli kararında da, 1630 sayılı Dernekler Kanununun 43 üncü ve 46 ncı maddeleri uyarınca bir derneğin kapatılması istemiyle açılan davanın Adlî Yargı yerinde görülmesi gerektiğine hükmetmiştir (RG. 7.11.1980/17153).

g. Uyuşmazlık Mahkemesi E. 1980/121, K. 1980/178, T. 9.6.1980 sayılı kararında ise, ülkede sıkıyönetim hali devam ederken bir ilde sıkıyönetimin kaldırılması durumunda, görev sorununun, Sıkıyönetim Kanununun değişik 23 üncü maddesine göre değil, aynı Kanunun değişik 13 üncü ve 15 inci maddeleri hükümleri çerçevesinde karara bağlanması gerektiği sonucuna varmıştır (RG. 7.11.1980/17153).

h. Mahkeme vermiş olduğu bir başka kararda (E. 1980/2, K. 1980/3, T. 7.7.1980), Belediye Meclisi kararının iptali istemi ile açılan davanın Danıştay'da görülmesi gerektiğini açıklamıştır (RG. 7.11.1980/17153).

ı. İki ayrı kararla da, Uyuşmazlık Mahkemesi usule ilişkin kararlar vererek ya başvuruların yönetime uygun bulunmadığını ya da görev uyuşmazlığının oluşmadığını ileri sürerek red kararı vermiştir (RG. 4.11.1980/17150 - 7.11 1980/17153).

3. Danıştay Kararları :

a. Danıştay E. 1977/1, K. 1980/2, T. 12.6.1980 tarihli "İçtihatları Birleştirme Kurulu Kararı"nda, "213 sayılı Vergi Usul Kanununun 114 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan 'Vergi dairesince matrah takdiri için takdir komisyonuna başvurulması zamanlaşımını durdurur' hükmünün aynı Kanunun 'ceza kesmede zamanlaşımı' başlıklı 374 üncü maddesinde yer almamış olmasına rağmen, ceza zamanlaşımı hakkında da uygulanacağı yolundaki Yedinci ve Dokuzuncu Daire kararlarıyla, aksi yöndeki Dördüncü ve Onüçüncü Daire Kararları arasındaki aykırılığın, içtihadın Dördüncü ve Onüçüncü Daire kararları yönünde birleştirilmesi suretiyle giderilmesi"ne karar vermiştir (RG. 25.12.1980/17201). Aynı karar ek-siklerle 29.12.1980/17205 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanmıştır.

b. Gene 25.12.1980 tarihli ve 17201 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan (15) No.lu "Danıştay Başkanlar Kurulu Kararı", Danıştay Kanununun 43 üncü maddesi uyarınca, dairelerin bir kısmının görevlerine giren işlerden bir kısmını diğer dava dairelerine vermiştir. Buna göre, Beşinci Daire'nin görevleri arasında bulunan nakil işlemleriyle ilgili olarak, Adalet, Maliye, Sağlık ve Sosyal Yardım, Tarım ve Orman, Çalışma Bakanlıkları personeli tarafından bu Ba-

kanlıklara karşı açılan davalarla, Valilerin sözü edilen Bakanlıklar Personeli hakkında yaptıkları atamaya ilişkin işlemleri ve belediyeler tarafından tesis edilen naklen atamaya ilişkin işlemler Yedinci Dairede çözülecektir. Kararda ayrıca, Altıncı Dairenin görevleri arasında bulunan ve İmar Kanununun ruhsatsız inşaat ve bunun durdurulmasına ilişkin 19 ve 20 inci maddelerinin uygulanmasından doğan uyuşmazlıkların Mürettep Dairece çözümlenmesi kararlaştırılmıştır. Danıştay Başkanlar Kurulu'nun yukarıda açıklanan kararları 1.1.1981 tarihinden itibaren uygulanacaktır.

4. Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Kararı :

Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Başkanlar Kurulu, (30) No.lu kararında, daireler arasında görev bölümü yapmıştır. Buna göre, 1602 sayılı Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Kanununun 22 inci maddesinde belirtilen ve Birinci Dairenin görevleri arasına giren "Kanunlardan doğan hak ve menfaatlere ilişkin uyuşmazlık ve davalara, İkinci Daire bakacaktır. Ayrıca, daha önce Üçüncü Daire tarafından bakılan İstiklâl Madalyası davalarına tekrar Üçüncü Daire, Tam Gün Kanunu ile ilgili davalara Birinci Daire, idarî işlemin iptali ile birlikte açılan tam yargı davalarına da, iptal istemini çözümlemeye yetkili daire bakacaktır (RG. 22.12.1980/17198).

5. Yüksek Seçim Kurulu Kararları :

Yüksek Seçim Kurulu (392) ve (406) sayılı iki ayrı kararında, İlçe Seçmen Kütük Büroları personeli nakilleri ve Seçmen Kütüğü Genel Müdürü ile Urfa İli, Siverek İlçesi Belediye Başkanlığı için başlamış olan seçim işlerinin durdurulmasına ve seçimin ertelenmesine karar vermiştir (RG. 26.7.1980/17059).

6. Yargıtay Kararı :

Yargıtay Hukuk Bölümü İçtihadı Birleştirme Genel Kurulu, E. 1980/2, K. 1980/1 ve 15.10.1980 tarihli Kararında (RG. 5.12.1980/17181), Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun "oturum gününün belli edilmesi için tarafların başvurması gereken haller" in, Yargıtaydan bozularak mahkemesine geri gönderilen davalarda da uygulanacağına hükmetmiştir.

7. Sayıştay Kararları :

a. Sayıştay Genel Kurulu verdiği bir kararla (E. 1980/2, K. 4066/1, T. 5.6.1980), "Sağlık Personelinin Tam Süre Çalışma Esaslarına Dair Kanun" uyarınca verilmekte olan tazminatlardan, meslek tazminatı ile mahrumiyet yeri ve hizmet niteliği tazminatlarının, Gelir Vergisi Kanunu hükümlerine göre muhtelif ücret ödemesi niteliğinde olmaması nedeniyle aylıklarla birleştirilmek suretiyle vergilendirilmesini; nöbet ve âcil vaka tazminatlarının ise, muhtelif ücret ödemesi niteliğinde olmaları itibariyle aylıklardan ayrı olarak vergilendirilmesini kararlaştırmıştır. Bu kararın Resmî Gazete'de yayımlandığı tarihe kadar yapılmış işlemlerden dolayı da, saymanlarla tahakkuk memurlarının sorumlu tutulmaması, kararın bir başka bölümünü oluşturmaktadır (RG. 26.7.1980/17059).

b. Sayıştay Genel Kurulu, E. 1980/4, K. 4088/1 ve 6.10.1980 tarihinde çoğunlukla verdiği bir kararda "1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun"un değişik 60 ıncı madesine göre, muhbir ve müsadirlere yapılan ödemelerden, veraset ve intikal vergisi ile malî denge vergisi kesilmesi gerekeceğine karar vermiştir (RG. 18.11.1980/17164).

c. Gene 18.11.1981/17164 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan, Sayıştay'ın bir Genel Kurul Kararına (E. 1980/5, K. 4090/1, T. 16.10.1980) göre, 2162 sayılı "Sağlık Personelinin Tam Süre Çalışma Esaslarına Dair Kanun"un 2 ve 3 üncü maddelerinin ne şekilde anlaşılması gerektiği hakkında karar verilmiş bulunmaktadır.

ç. E. 1980/6, K. 4097/1, T. 8.12.1980 tarihli Sayıştay Genel Kurulu *İçtihadı Birleştirme Kararı*, 6772 sayılı Kanun uyarınca yapılan ek ödemelerin, toplu iş sözleşmeleriyle, bu Kanunla getirilen sınırları aşmasının mümkün olmadığını belirtmektedir (RG. 27.12.1980/17203).